

Position paper

Rondetafelgesprek Belastingmaatregelen ter ondersteuning van startups en scale-ups

Geen uitzonderingen, maar economische realiteit

11 juni 2026

Nederland spreekt al jaren over startups als motor van innovatie, economische groei en strategische autonomie.

Tegelijkertijd blijven de fundamentele randvoorwaarden uit. Terwijl andere landen al jaren beschikken over sterke regelingen voor medewerkersparticipatie, herinvestering van kapitaal en vroege investeringen in innovatieve bedrijven, blijft Nederland vooral discussiëren over definities, misbruik en uitzonderingen.

De discussie over medewerkersparticipatie en startupdefinities moet daarom in een bredere context worden geplaatst.

De vraag is niet welke bedrijven precies startup zijn, de vraag is hoe Nederland ervoor zorgt dat talent, kapitaal en ondernemerschap steeds opnieuw worden ingezet voor nieuwe innovatieve bedrijven.

Dat vliegwiel werkt alleen wanneer medewerkers kunnen participeren, succesvolle ondernemers opnieuw investeren, kapitaal eenvoudig zijn weg vindt naar groeibedrijven en belastingheffing aansluit bij de economische realiteit.

Het vliegwiel van startups

Succesvolle startup-ecosystemen bestaan niet uit losse bedrijven.

Werknemers worden founders. Founders worden angel-investeerders. Angels investeren via fondsen. Succesvolle exits financieren nieuwe bedrijven. Talent en kapitaal bewegen voortdurend door het ecosysteem.

Juist daardoor ontstaan nieuwe generaties innovatieve ondernemingen. Nederland heeft stappen gezet, maar loopt op essentiële onderdelen nog steeds verder achter. Wij kennen geen brede regeling voor herinvestering van kapitaal. Wij kennen geen fiscale stimulans voor vroege investeringen zoals het Britse EIS- en SEIS-systeem. En de discussie over medewerkersparticipatie heeft jarenlang stilgestaan. Ondertussen neemt de internationale concurrentie om talent, investeringen en ondernemerschap steeds sneller toe.

De vraag is daarom niet hoe Nederland startups ondersteunt, maar hoe Nederland zijn startupvliegwielen laat draaien.

Medewerkersparticipatie is economisch beleid

Medewerkersparticipatie is geen niche-maatregel voor startups. Het is een instrument voor talent, innovatie en kapitaal. Innovatieve bedrijven kunnen vaak niet concurreren op salaris alleen. Aandelen en opties maken het mogelijk om werknemers mee te laten delen in de waarde die zij helpen creëren. Daarmee ontstaat niet alleen een sterkere onderneming, maar ook de volgende generatie founders, operators en investeerders.

Een wereldwijd concurrerende regeling voor medewerkersparticipatie versterkt daarom het gehele innovatie-ecosysteem.

Een startupdefinitie is schadebeperking, geen oplossing

De huidige discussie richt zich sterk op de vraag welke bedrijven kwalificeren als startup. Dat is begrijpelijk, maar uiteindelijk een afgeleide discussie. De behoefte aan uitzonderingen ontstaat omdat fiscale regels onvoldoende aansluiten bij de economische realiteit van illiquide en risicodragende participaties. Voor dSa blijft daarom het uitgangspunt dat belastingheffing zoveel mogelijk moet plaatsvinden wanneer waarde daadwerkelijk realiseerbaar wordt. Zolang dat niet gebeurt, is een kwalificatiekader noodzakelijk. Maar dat kader moet niet proberen vast te stellen welke ondernemingen startup zijn. Het moet vaststellen welke participaties dezelfde economische kenmerken hebben en daarom dezelfde behandeling verdienen. Een startupdefinitie is daarmee geen oplossing, maar schadebeperking binnen een breder stelsel.

Kies voor economische realiteit

Een werkbaar kwalificatiekader moet gebaseerd zijn op objectieve economische kenmerken. Niet op subjectieve beoordelingen van innovatie, schaalbaarheid of groeipotentie. Niet op arbitraire leeftijdsgrenzen. Niet op een vast investeringsbedrag. De economische realiteit van een participatie moet bepalend zijn.

Relevante kenmerken zijn onder meer:

- illiquiditeit;
- ondernemingsrisico;
- ontbreken van een objectieve marktprijs;
- gebruikelijke startup- en risicokapitaal voorwaarden;
- externe validatie door professionele investeerders.

Een investering door een professionele investeerder is daarbij niet het doel op zich, maar een objectieve aanwijzing dat sprake is van een participatie met deze kenmerken.

Het gaat dus niet om venture capital als categorie, maar om de economische realiteit die door dergelijke investeringen wordt gevalideerd.

Dat is eenvoudiger, uitvoerbaarder en beter verdedigbaar dan een overheidstoets op innovativiteit of schaalbaarheid.

Gelijke gevallen moeten gelijk worden behandeld

Een goed fiscaal stelsel moet niet alleen effectief zijn, maar ook uitvoerbaar en rechtvaardig. Daarom moeten economisch vergelijkbare situaties gelijk worden behandeld. Dat geldt ook voor startupinvesteringen. Een investering via een venture capital fonds verschilt economisch niet wezenlijk van een directe investering in dezelfde onderneming. Toch dreigen dergelijke situaties in verschillende regelingen anders te worden behandeld.

Hetzelfde geldt voor participaties van werknemers, founders en investeerders die economisch vergelijkbare risico's lopen maar onder verschillende fiscale regimes vallen.

Een regeling die geen rekening houdt met deze realiteit leidt tot complexiteit, uitvoeringsproblemen en ongelijke uitkomsten.

Indirecte investeringen via fondsen, syndicaten en andere investeringsstructuren moeten daarom nadrukkelijk onderdeel zijn van het kwalificatiekader.

Aanbevelingen

Dutch Startup Association roept de Kamer op om:

1. Medewerkersparticipatie te zien als economisch beleid voor talent, innovatie en ondernemerschap.
2. De startup definitie te benaderen als tijdelijke schadebeperking en niet als structurele oplossing.
3. Te kiezen voor een objectief en marktgedreven kwalificatiekader gebaseerd op economische kenmerken van participaties.
4. Indirecte investeringen via fondsen gelijk te behandelen aan directe investeringen.
5. Nieuwe regelingen vooraf expliciet te toetsen op uitvoerbaarheid en rechtsgelijkheid.
6. Zo snel mogelijk toe te werken naar belastingheffing die aansluit bij gerealiseerde waarde en liquiditeit.

Conclusie

Nederland heeft geen tekort aan ondernemerschap, talent of ambitie. Nederland heeft een startupvliegwielt dat onvoldoende draait.

De discussie over medewerkersparticipatie en startup definitie moet daarom niet gaan over uitzonderingen, maar over de vraag hoe succes opnieuw kan worden omgezet in nieuwe bedrijven, nieuwe investeringen en nieuwe innovatie.

Dat vraagt om beleid dat aansluit bij economische realiteit, gelijke gevallen gelijk behandelt en het volledige innovatie-ecosysteem versterkt.

Niet alleen voor startups van vandaag, maar ook voor de startups van morgen.